

Nr 4.2018

GODA AFFÄRER

Visste du att

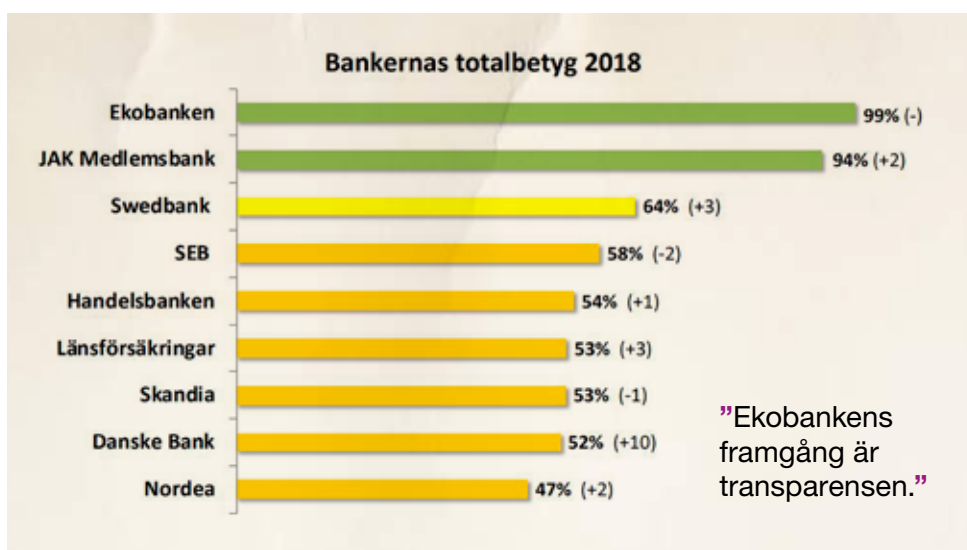
Nu kan du bli kund digitalt med mobilt BankID.
Läs mer på www.ekobanken.se/bli_kund

Ekobanken
ekologiskt - socialt - kulturellt

20 år 1998-2018

Fair Finance Guide

Ekobanken hamnade på första plats även i år när Fair Finance Guide för femte året släppte sin hållbarhetsgranskning av de sju svenska storbankerna och två av de mindre bankerna.

Guiden skapar stor diskussion i sociala medier och de stora bankerna ändrar sin inbördes ordning mellan åren.

Fair Finance Guide finns i 13 länder och genom en internationell metod granskar man hur hållbart och ansvarsfullt bankerna lånar ut och investerar pengar. Själva syftet med jämförelsen är att ge allmänheten bättre insyn och ökad möjlighet att ställa krav på bankerna när det kommer till de här frågorna.

– Vi tycker att denna granskning är mycket viktig för den uppmärksammar finansbranschens påverkansmakt på frågor om hållbar utveckling, säger Maria Flock Åhlander som är ekonomi- och hållbarhetschef på Ekobanken. Flera värderingsdrivna banker i andra länder ligger i topp i Fair Finance Guides granskning i respektive länder och det visar att det är möjligt för de finansiella företagen att aktivt stödja en hållbar utveckling.

– Ekobankens framgång är transparensen; kunden ser vart pengarna tar vägen, och låntagaren får gott rykte av att synas tillsammans med banken och fler kunder borde fråga sig vad bankerna gör med deras pengar, avslutar Maria.

I årets granskning undersökte man för första gången även bankernas jämställdhetsarbete.

– Ekobanken uppnår 100 % av kraven från Fair Finance Guide vad gäller jämställdhet och där ligger vi långt före alla andra banker i undersökningen, säger Annika Laurén, vd på Ekobanken.

– Det har varit en självklar sak ända från bankens start för 20 år sedan att det ska vara en jämn könsbalans i såväl styrelse som ledning och fullmäktige och vi har också anslutit Ekobanken till internationella konventioner om jämställdhet. Många av dessa syftar förstas till att tillvarata kvinnors rättigheter. Vi har fastslagit att människosynen i banken ska präglas av en respekt för människors individualitet och att diskriminering inte ska förekomma. Vi har också börjat följa upp bankens låntagare vad gäller jämställdhet och diskriminering, avslutar Annika.

Initiativet leds i Sverige av Sveriges Konsumenter i samarbete med Amnesty International, Diakonia, Fair Action och Naturskyddsföreningen.

Vill du läsa hela rapporten finns den att läsa på www.fairfinanceguide.se

Ekobanken 20 år

Den 30 september 1998 startade Ekobanken sin verksamhet. Sedan dess har vi jobbat hårt för att förändra synen på vad det finansiella systemet kan göra för den omställning som världen behöver.

”Vi har vuxit för varje år och har nu närmare 6000 kunder.”

Vårt uppdrag och vision är att de pengar som finns i banken placeras så att samhället blir mera ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart. Vi har vuxit för varje år och har nu närmare 6000 kunder. Tack för att du är med oss och förändrar det finansiella systemet!

Bankens anställda och delar av styrelsen 1998

DE FÅR
RIGHT
LIVELIHOOD-
PRISET
2018

Right Livelihood-priset, också känt som det ”Alternativa Nobelpriset”, grundades 1980 för att hedra och stötta modiga människor och organisationer som på ett visionärt och föredömligt sätt arbetar för att lösa globala problem. Hittills har 170 pristagare från 69 länder mottagit priset. Ekobanken tillhör sedan många år prisets ”Circle of Friends”.

Forts på sid. 8 →

Homo economicus är inte en människa

Homo economicus betraktas om ett normaltillstånd, men är egentligen något som avlägsnar oss från det specifikt mänskliga. Homo economicus är en drift som kan få oss att köpa det billigaste nästan utan hänsyn till kvalitet och konsekvenser. Ett undantag är emellertid när bestämda (kläd)märken ger hög status; då är det nästan inga gränser för vad folk kan betala. Vid försäljning tar homo economicus det högsta pris som är möjligt att få. Annars är man rädd att bli omtalad som dum. Många ekonomier baserar sina beräkningar på att det är "homo economicus" som styr oss.

Lever i oss alla

Homo economicus lever i oss alla. Den tillhör våra lägsta men starka drifter och den kan vara väldigt svår att övervinna. Men just genom att bekämpa detta odjur kan vi uppleva vad som egentligen menas med att vara människa. Det är en del av vår frihetskamp.

Många sliter med att få pengarna att räcka till. Det är självklart acceptabelt att vara prismedveten, men det paradoxala är att när vi köper det billigaste så blir de rika ännu rikare. För det är de rika som kan driva stora företag med modern teknologi och producera billigare varor i stora mängder. Det får därmed större avkastning. Kanske flyttas produktionen dit där arbetskraften är billigast och miljökraven lägst. Klädproduktionen i Bangladesh är ett av många exempel på att arbetare sliter för usla löner i hälsofarliga lokaler. Här har de heller inte haft möjlighet att organisera sig.

Att handla

När vi går till affären, säger vi att vi handlar. Vid varje köp har våra handlingar konsekvenser. Homo economicus bryr sig inte om dessa konsekvenser, men som människa har vi möjlighet att ställa frågor och att bedöma de etiska konsekvenserna av våra handlingar. Vi kan göra medvetna val. Kanske har vi inte råd att genomföra alla de val vi helst skulle ha velat, men då vet vi åtminstone lite om vad vi

har eller inte har stöttat. Att vara människa är inte perfekt, men det är att tänka igenom sina handlingar och anstränga sig att konsekvenserna ska bli så bra som möjligt som gör oss mer mänskliga.

Varje gång som vi handlar är vi med och bestämmer vilka produktioner och vilka butiker som ska få leva. Är det den lilla lokalbutiken på hörnet, den biodynamiska bonden, de som producerar kläder för en acceptabel lön, det lilla förlaget med en idealistisk profil, den sociala grundaren som anställer folk som fallit ut från samhället, eller är det de stora kedjorna och varuhusen? Valen är oändliga och det betyder något vad vi väljer.

Konsumentens möjlighet

Att få full insikt i hur en vara är producerad och hur tillverkarna och olika mellanhänder är avlönade, är inte alltid så lätt. Men här ligger det stora utvecklingsmöjligheter. Vi konsumenter kan gå ihop och kräva insyn i hur varorna blivit till. Organisationen Framtiden i våra händer (i Norge) är en av de få som har gjort en insats på detta område. Många producenter gömmer sig under ett paraply av konkurrenshemligheter och det påminner oss om att det inte är mer konkurrens som vi behöver, utan mer samarbete. Konsumenter, producenter och mellanhänder kan samarbeta om vad som ska produceras, vilka mil-

Arne Øgaard är skribent, författare och redaktör för tidskriften Pengevirke som ges ut av Cultura Sparebank og Merkur Andelskasse, Norges og Danmarks motsvarigheter till Ekobanken.

jökrav som ska prioriteras och vad som ska vara ett riktigt pris för en vara. Konsumenter har fram tills nu varit i hög grad passiva och låtit sig styras av homo economicus men konsumenterna har stora möjligheter att påverka samhället. I förra århundradet var det arbetare och fackliga organisationer som pressade fram viktiga förändringar. I dag är detta konsumenternas möjlighet.

"Konsumenter har fram tills nu varit i hög grad passiva och låtit sig styras av homo economicus men konsumenterna har stora möjligheter att påverka samhället."

Associationer

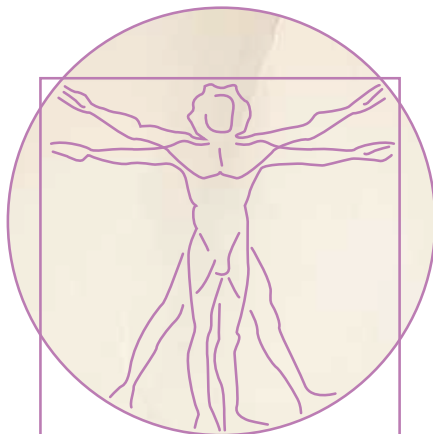
Vi ser att politiker i hög grad står maktlösa inför de starka ekonomiska krafterna. Så länge homo economicus har makt över de flesta, kommer skattelättnader att prioriteras framför hållbarhet och rättvis fördelning. Rudolf Steiner kallade samarbets-

organet mellan konsumenter, producenter och mellanliggande led för associationer och han menade att den bärande principen i detta samarbete måste vara solidaritet. Det kan göras såväl lokala som nationella och internationella associationer.

I ett företag och mellan olika aktörer i näringslivet förekommer det rättsliga avtal. I alla former för rättsliv påpekade Rudolf Steiner att det ska vara jämlikhet. Lagarna ska vara lika för alla. Han var på sin tid särskilt sysselsatt med att förbättra industriarbetarnas rättsliga ställning

Frihet, jämlikhet, solidaritet

Näringslivet är själva rotationspunkten i samhället. Där produceras allt vi behöver och eftersom det är i stånd att producera mer än de som än involverade i näringslivet själva behöver ger det ett överskott som skapar möjlighet att etablera skolor, universitet, präster, sjukhus och konst- och kulturarbetare. Allt detta som berikar våra liv och

ger möjlighet till utveckling och skapande och som vi kallar för kultur och andligt liv i ett samhälle. Här behöver det vara frihet. Men i dag är det en tendens bland planerare och politiker att betrakta allt som "varor" och att skola och högre utbildning är till för att utbilda det som näringslivet behöver.

Men lika viktigt är det att vi utbildar självständiga, fritt tänkande människor som kan vara kreativt skapande och som kan påminna oss om vad det egentligen är att vara mänskliga. Ett fritt och vitalt kulturliv kan stärka oss i kampen mot homo economicus. Vi behöver inspiration och ökat medvetande för att kunna bidra till en fredligare och mer medmänsklig värld.

Rudolf Steiners tankar om frihet i kulturlivet, jämlikhet i rättslivet och solidaritet i näringslivet kallas för tregreningsidén. Denna idé har gett impulser till näringsverksamheter som Cultura Sparebank (och Ekobanken). En bank som står för motsatsen till homo economicus och som är uppfylld av socialt ansvar och förnuft i ekonomin.

Arne har också skrivit boken: En tredje vei – ikke til høyre, ikke til venstre men frem mot en mer rettferdig og bærekraftig fremtid (Vidarforlaget, Oslo 2017)

Kärleken har sista ordet

Sedan 2016 har Stiftelsen Hillesgårdspriset velat bidra till att öka medmänskligheten i världen. Ett sätt att göra detta är att de delar ut ett pris till insatser som görs inom det här området. Att hålla seminarier och panelsamtal med pristagarna och andra samarbetspartners är ett annat sätt. Ekobanken är sedan starten en stolt samarbetspartner till stiftelsen.

2018 års mottagare av Hillesgårdspriset för medmänsklighet och förlåtelse är Jeanette Åkerlund vars dotter Ebba var en av dem som omkom vid terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm i april 2017. "I en situation där känslan av hat och förbittring hade kunnat bli helt dominerande, valde hon ljusets och kärlekens väg framåt", lyder delar av motiveringen.

Vid prisutdelningen höll Karl-Erik Edris ett föredrag om förlåtelse. Här följer ett utdrag ur hans avslutande betraktelse kring försoningens och förlåtelsens väg:

"Jag driver tesen att hur världen än ser ut och fungerar och hur omdömeslöst och ondsint människan än kan bete sig, så lever vi faktiskt i en värld där kärleken har sista ordet. Haken är bara att vi människor har fri vilja och därför måste välja att agera utifrån den ovillkorliga kärlek som finns som en ofta relativt upptäckt och i varje fall tämligen underutnyttjad skatt i vårt inre.

Mäktiga aktörer på tankens och känslans plan pumpar emellertid på olika sätt ut budskapet att människan är ond, dålig och bristfällig. Ett budskap som kläds i religiösa eller vetenskapliga eller andra termer och begrepp. Men verkan blir en enda. Att så tvivel på kärlekens möjligheter och kraft. Vi är utsatta för ständig propaganda för att vi skall tvivla på vår förmåga att välja godhet och kärleksfullhet. Vi uppmuntras i realiteten att tro på vår egoism. Allt detta är

enligt min mening livsfarligt illusionsmakeri.

Människolivet fungerar i stället så att när vi hamnar i svårigheter, som testar gränserna för vår förmåga att reagera med förståelse och kärleksfullhet, och gör att vi frestas dra slutsatsen att något oförlåtligt skett, skall vi göra motstånd. För det faktum att tillvaron fungerar så att kärleken har sista ordet innebär att i varje situation som får oss att börja tvivla på detta, finns det en öppning i det inre för oss att upptäcka en djupare kärlekskraft i oss själva. Jag brukar säga att livet går ut på att gräva fram kärlek ur livserfarenheten. Och alla som lyckats försonas med stora svårigheter vet att det är så. Om man kan uthärda så finns det en smärt-punkt i bearbetande av sådant som ter sig oförlåtligt då ens hjärta öppnas för det stora mysterium som gör att man plötsligt förstår och förlåter. Och därigenom blir fri att leva ett liv fritt från bakåtblickande bitterhet, dvs. ett meningsfullt och kärleksfullt liv.

Och ni förstår ju av dessa resonemang att Hillesgårdspriset handlar om att för-

Pristagare Jeanette Åkerlund.

söka stärka människans tro på sin egen förmåga att öppna sitt hjärta för den kärlek som gör det möjligt att förstå och förlåta. Och Jeanette Åkerlund är en föredömlig pristagare ur detta perspektiv. Hon har råkat ut för något som ingen skulle välja frivilligt, hon har frestats av sina sämre sidor att bli förgrämd, bitter och hatisk och hon har med mod och konsekvens satsat på att hennes hjärta skall leda henne genom smärtan till en kärlek som ser och förlåter. Och det är ett förhållningssätt som vi alla kan tillägna oss. Och det är förstås därför som prismotiveringen avslutas med orden att Jeanette 'påminner oss alla om att livet blir vackrare om vi låter våra bättre sidor få överhanden.'

Karl-Erik Edris är en svensk författare, ledarskapskonsult och föredragshållare.

Läs mer:

www.edris-ide.se

www.hillesgardspriset.se

Lyran är ett sedumtäcktt hus med tre lägenheter i Spelvik i Södermanland.

”Vi erbjuder en gestaltad och harmonisk miljö som inspirerar till utveckling och socialt samspel.”

Viktoriagården

Runt om i samhället finns personer med funktionsvariationer som behöver stöd av olika slag. Ett sådant stöd kan vara hjälp med ett boende. Rudolf Steinerstiftelsens Bostadsstiftelse är specialiserad på bostäder och lokaler för läkepedagogiska och socialterapeutiska vård- och terapiformer.

Viktoriagården

En av dem som hyr lokaler av Rudolf Steinerstiftelsens bostadsstiftelse är stiftelsen Viktorigården. De har sin verksamhet i Spelvik och Ludgo utanför Nyköping och driver en LSS-verksamhet* med bostäder och daglig verksamhet grundad på antroposofisk socialterapi. Här finns grundtanken att allt från arkitektur, färg- och materialval, inredning och det yttre i form av den närliggande miljön har en stor betydelse för det själsliga välbefinnandet.

– Vi erbjuder en gestaltad och harmonisk miljö som inspirerar till utveckling och socialt samspel. När vi bygger om strävar vi efter att anpassa färger och miljö efter den person som ska flytta in i lägenheten eller huset. Vi erbjuder alltid flexibla och individanpassade lösningar i en trygg och lugn miljö där individen står i centrum och kan utvecklas på sina egna villkor, säger Sofia Edgren, verksamhetschef på Viktorigården.

*LSS - Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade

I Spelvik ligger också Grindstugan med verkstäder för daglig verksamhet.

Även den närliggande miljön har en stor betydelse för det själsliga välbefinnandet

Föreningsliv – ett sätt att samla familjen

För att kunna ha en gemensam plats för samvaro och rekreation bestämde sig systeron Thorell och deras mamma att starta en förening vars uppgift är att äga och förvalta fritidsfastigheten Lilla Skoghem. Systeron är upp vuxna på grannfastigheten och de fick överta Lilla Skoghem av sin mamma. Verksamheten finansieras genom månatliga medlemsbetalningar för att täcka de gemensamma kostnaderna så som drift- och lånekostnader. Föreningens plan är att stugan ska fungera som samlingspunkt för familj och vänner och kunna användas året om. Man vill renovera fastigheten varsamt för att kunna behålla fastighetens stil och kunna göra det så hållbart som möjligt.

”Vi ser verkligen fram emot att flytta in i de nya lokalerna.”

Patrik Bommelin.

Boli bygg bygger vidare

I Järna, ett samhälle en dryg mil söder om Södertälje är Boli Bygg verksam, ett byggföretag som utför alla typer av uppdrag så som renoveringar, nyproduktion, snickeri, rörmokeri med mera. Under året har man byggt en ny industribyggnad där andra lokala mindre företag ska kunna hyra utrymme till sina verksamheter.

Boli Byggs lokala förankring är en väldig styrka och deras nätverk med andra lokala aktörer inom byggbranschen är av stor betydelse för bygden. De är också noggranna med att arbeta på ett så hållbart och miljövänligt sätt som möjligt.

– Vi ser verkligen fram emot att flytta in i de nya lokalerna. Många av våra hyresgäster har idag lager, kontor och fikarum på olika platser i och utanför Järna. Nu kommer de att kunna ha allt under ett och samma tak, vilket skapar samarbetsmöjligheter och gemenskap, samtidigt som det medför minskad miljöpåverkan, säger Patrik Bommelin på Boli Bygg.

– Nedre plan inrymmer sju verkstadslokaler och på övre plan kommer kontorslokaler att finnas tillgängliga till våren, så först till kvarn, avslutar Patrik.

Vill du veta mer? www.bolibygg.se Facebook: **Boli Bygg AB**

Kulturhuset Oceanen i Göteborg

Bakom en charmigt sliten fasad i Göteborg finns Kulturhuset Oceanen. En förening och ett hus som ger plats åt musiker, konstnärer, författare, producenter, dans- och teaterföreningar. Sedan 1995 har Oceanen haft sin verksamhet vid Stigbergstorget i centrala Göteborg. Det sjuder av liv i på husets olika scener och föreningen är ett viktigt nav i Göteborgs fria kulturliv.

Under åren har man bland annat investerat i ny entré till scenlokalen, förbättrad ventilation och rustat upp verandan. Det nya lånet har framförallt använts till att färdigställa byggnationen av den nya verandan och renoveringen av balkongen som finns på plan 2. I samband med ombyggnationen utvidgades trädgårdsserveringen och två dagar efter att stenläggningen slutförts rapporterade föreningen ett nytt försäljningsrekord!

Framöver planeras det att bygga nya lokaler på vindsvåningen för att kunna erbjuda ännu fler göteborgare tillgång till fri kultur.

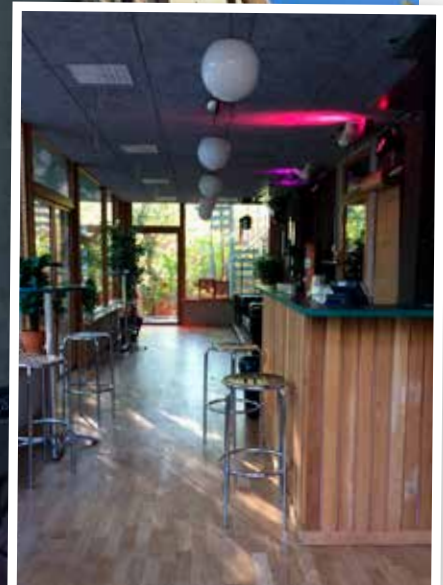
”En förening och ett hus som ger plats åt musiker, konstnärer, författare, producenter, dans- och teaterföreningar.”

Uteserveringen har byggts ut under sommaren.

Kulturhuset Oceanen är en sjudande mötesplats för Göteborgs fria kulturliv.

Huset inrymmer en populär restaurang.

Ett utdrag ur **Nicanor Perlas** bok ”Spiritual Science in the Age of Artificial Intelligence”, bearbetat av redaktionen för tidskriften *Mennesket i Norge*. Återges med vänligt tillstånd av författaren.

Världen brinner; antänd och närd som den är av materialistisk vetenskap.

Teknologin kör i full fart utan att bry sig om ifall dess sökande efter sanning är exakt eller inte. I stället har man tagit Francis Bacons tes helt bokstavligen: Att kunskap är makt och kontroll! Att när du torterar naturen så kommer den att avslöja sina hemligheter!

Detta är djupt ironiskt och tragiskt, särskilt för att människorna inte vet att vi i dag står mitt inne i en ny och spännande andligt-vetenskaplig revolution. Man känner inte till denna utveckling eftersom de strukturella krafterna håller tillbaka information och för att det vi läser i media om detta är sparsamt och fragmenterat.

Inte en maskin

Den pågående andligt-vetenskapliga revolutionen äger rum inom många olika vetenskapliga fält och områden såsom astrofysik, biologi, neurovetenskap, kvantfysik, psykologi, filosofi, lingvistik med flera. Den grundläggande insikten från dessa nya vetenskaper är att människan inte är en maskin och att vårt medvetande inte är en produkt av materiella och mekaniska processer. Tvärtom, människans medvetande är den ”matris” som materien uppstår ur.

Dessa nya upptäckter inom de vanliga vetenskapsområdena har potential att skapa en kraftfull motvikt till de många avsikter och påståenden som ställs fram i dag när det gäller teknologisk singularitet och konstgjord intelligens. Särskilt som många av de moderna vetenskapliga ramverken – som har skapat den radikala teknologin och dess vetenskapliga grund – antingen håller på att kollapsa eller bli radikalt kompletterade genom en mer exakt förståelse av verkligheten. Exempelvis är Newtons mekanik och Einsteins relativitetsteori numera sidogrenar till den mer omfattande kvantfysiken.

Vetenskapen om kvantfysik har förändrat vår förståelse av de energiformer som existerar och även till vårt kausala förhållande till universum. Kvantfysiken har förändrat våra begrepp om tid, rum och kausalitet.

Det som nu händer innebär en frigörelse från 1800-talets mekaniska vision. Dagens pionjärer inom forskning och vetenskap påvisar att allt inte är materiellt och mekaniskt och att olika aspekter på verkligheten som hittills inte har räknats in innanför ramarna av teknologisk singularitet och artificiell intelligens nu kan tas med.

Neurovetenskap

Medan den klassiska fysiken och astrofysiken har genomgått djupgående och världsomskakande förändringar sker det nu omvälvningar mot nya paradigmer inom ett annat fält, neurovetenskapen.

Artificiell intelligens, AI, är i verkligheten baserad på en helt otillfredsställande, ja en nästan helt felaktig bild av människan och hennes natur. Artificiell intelligens är utarbetad på basis av värderingar som utgår från behov av rikedom, makt och kontroll. San-

ning har inte varit det primära motivet, även om många AI-forskare tror på en sanning utifrån sina egna premisser.

Använd det eller mist det!

Av en rad förbluffande upptäckter, ska vi nu rikta blicken mot en av dem. Då kommer vi strax att se felslutet i de enkla AI-modellerna när det gäller människans hjärna. Vår hjärna är nämligen mycket mer komplex och sofistikerad än dessa forskare någonsin har föreställt sig.

Den centrala upptäckten inom dagens hjärnforskning är neuroplasticitet. Det handlar om det sätt som medvetandet använder för att prägla in sin närvaro i den fysiska materien, och inte motsatsen som materialistiska och reduktionistiska vetenskapsfolk hittills har trott. Den fulla utvecklingen av hjärnans delar beror på vår egen inre aktivitet och detta gäller särskilt prefrontal cortex. Synapserna – förbindelserna mellan neuronerna eller hjärncellerna – är inte fastkopplade och de kan modifieras. Därför heter den tekniska termen för neuroplasticitet ”synaptisk plasticitet”.

Hjärnan förändrar sina synapser när du lär dig eller minns något nytt och neuroforskare har utvecklat uttrycket ”Cells that fire together, wire together”. Utifrån denna insikt ger forskarna följande råd: ”Använd det eller mist det”. Och ”det” som de refererar till är upptäckten av de nya nervförbindelser som uppstår som ett nytt fysiskt grundlag när nya beteenden och nya vanor lärs in.

”Den fulla utvecklingen av hjärnans delar beror på vår egen inre aktivitet och detta gäller särskilt prefrontal cortex.”

Självuppfyllande profetia

Vi kan koppla om vår hjärna på två olika sätt; antingen konkret genom handling eller imaginärt genom aktivt föreställande och det är extremt viktigt att vara upp-

DET PÅGÅR FÖR EN ANDLIGT-VETENSKAPLIG REVOLUTION

märksam på att hjärnan inte skiljer på dessa två olika handlingssätt. Det är denna upptäckt som har gett den vetenskapliga grunden till mental träning och är "hemligheten" hos högpresterande individer, exempelvis olympiska mästare.

Mental träning innebär att man ser framför sig det önskade resultatet av en aktivitet. Visualiseringen leder till att hjärnan börjar koppla om så att man sakta men säkert upparbetar de förbindelser i hjärnan som gör att man kan utföra det man har bestämt sig för. Om vi gör den mentala träningen konsekvent, särskilt om vi också lägger in känslor, kommer våra föreställningar att bli en sorts självuppfyllande profetia. Det kommer att hända!

En sådan hjärnforskning är nyttig på många nivåer. Den kan hjälpa oss att bryta vanor och att förstå det djupa och praktiska värdet av meditation, koncentration, färdig-hetsövningar osv.

Åtta veckor

Inom en annan forskning som stöder neuroplasticitet och också psykoneuroimmunologi har hjärnforskare påvisat att hjärnan kommer att förändra sig under loppet av åtta veckor med mindfulnessbaserad stressreduktionssträning. Det äger rum en förlängning av telomernerna, något som man också förknippar med en uppbromsning av åldrandeprocessen. Ett sådant praktiserande medför en förtunning av amygdala-delen av det limbiska systemet och i samband med detta reduceras den emotionella reaktiviteten i människan. Mindfulnesssträningen förtjockar också delar av hjärnan som främjar ro och klarhet och den påverkar aktivt kroppens gensvar i positiv riktning förutom att den skapar nya nervbanor.

Kan ödelägga för AI

Det är intressant att lägga märke till hur svårt det är att finna diskussioner om neuroplasticitet i litteraturen om artificiell intelligens. Det verkar som om AI-ingenjörerna omedvetet är klara över att kunskapen om neuroplasticitet kan ödelägga antagandena bakom maskinerna som de tillverkar. I stället väljer de att fokusera

"Hjärnans anatomi och fysiologi är det andliga fotavtrycket i vår fysiska värld."

på själva programvaran och inte maskinerna för AI. Maskinell inlärning, djup inlärning och evolutionära eller genetiska algoritmer är substitut, versioner av människosinnet som de använder för att forma maskinens hjärna. Men det ett tusen så dåligt substitut!

Andliga fotavtryck

Neurovetenskapen bidrar med något som är ännu mer djupgående, särskilt i denna epok av artificiell intelligens. Den bidrar med att ge oss empiriska bevis för människoandens existens. Hjärnans anatomi och fysiologi är det andliga fotavtrycket i vår fysiska värld.

I detta sammanhang är det intressant att notera att Rudolf Steiner flera gånger påpekade att medvetandet påverkar hjärnan. Detta var många decennier innan neuroplasticiteten blev upptäckt. Dagens neurovetenskap fanns inte på hans tid, men Steiner kunde iakta detta genom sin utvecklade förmåga att se översinnliga processer. I dag har forskare bekräftat att medvetandet präglas sig in i människohjärnan.

Fyra huvuddelar

Neurovetenskapen har också upptäckt att människohjärnan har en fyrfaldig anatomi. De fyra huvuddelarna i hjärnan är enligt hjärnforskningen: hjärnstammen (reptilhjärnan), limbiska systemet (emotionella hjärnan eller mushjärnan), neocortex (aphjärnan) och prefrontal cortex (den utövande hjärnan). Det intressanta här är att dessa fyra delar visar den evolutionära raden av funktioner mi människohjärnan och dessa står i förbindelse med de sociala, identitets- och spirituella processerna som försiggår i människan. Reptilhjärnan är knuten till fysisk överlevnad, den limbiska eller emotionella hjärnan till social anknytning (gemenskap) neocortex är riktad

mot att utveckla en känsla av identitet som hänger ihop med bearbetandet av tankar, minnen och föreställningar och den utövande hjärnan är avsedd för människoanden.

Fysisk odödlighet

Transhumanisterna bekymrar sig inte för att mänskligheten kan bli utrotad. Sergey Brin, medgrundare till Google, uttrycker till exempel att han längtar efter den dagen då han kommer att uppnå fysisk odödlighet genom att överföra sitt medvetande till en maskin, eller rättare sagt, till en konstgjord, superintelligent maskin. Till detta har han följande att säga: "Om du hade hela världens information kopplad direkt till hjärnan, eller en konstgjord hjärna som är smartare än din hjärna, då skulle du ha det bättre ställt".

Deras utgångspunkt är att se människan om ofullständig. Människor är sjukliga, svaga, inte alltför intelligenta och de är utsatta för att dö. Skapelsen av artificiell intelligens (AI) ser de som nästa stadium i en gynnsam utveckling genom att främja en mer perfekt art ut ur den materialistiska världsbilden. De strävar efter att ge människan super-hälsa, super-styrka, superintelligens och fysisk odödlighet. Det är därför transhumanisterna skyndar på utvecklingen av artificiell intelligens.

"Deras version av mänsklig verklighet är inte annat än en karikatyr av vad det betyder att vara sant mänsklig."

Transhumanismens paradig, som driver fram AI, är som kejsarens nya kläder. Deras version av mänsklig verklighet är inte annat än en karikatyr av vad det betyder att vara sant mänsklig. AI är ett resultat av en ensidig materialism. Ändå dras många till denna farliga och i sin yttersta konsekvens fatala illusion. Transhumanismen är sirensången som kallar människan till utplåning.

Nicanor Perla.

Nicanor Perlas är en filippinsk aktivist. Han räknas som en av de främsta ledarna för vår tids folkrörelser i utvecklingsländerna. År 2003 fick han Right Livelihood Award.

VIDARE LÄSNING

◆ **Transhumanism:** 5 characteristics of the contemporary race against death, Miriam Diez Bosch.

www.Aleteia.org

◆ **Prefrontal Cortex:** Matthew Dahlitz.

www.neuropsychologist.com

Ny på banken:

Bonny Laurén

– Jag vill arbeta med sådant som betyder något. På riktigt! Det går inte att ta miste på Bonnys brinnande engagemang. Hon har lång erfarenhet av ekonomihantering inom värderingsdrivna företag och senast som vd på Kulturforum Järna. Under hösten anställdes hon som ny företagshandläggare på Ekobanken, men hon känner banken väl. I tre omgångar har hon suttit med i bankens fullmäktige.

Jag drivs också av spännande möten och får mycket energi av att träffa människor som vill förverkliga sina idéer. Det är där vi som bank kommer in, som en möjliggörare. Därför känns jobbet som företagshandläggare precis rätt för mig; tänk alla häftiga företag vi kommer i kontakt med, avslutar Bonny.

Kalendarium

- ◆ 12 april stämma
- ◆ 3-4 juli Almedalen

God Jul och
Gott nytt år

Önskar vi på Ekobanken

Forts från sid. 1

2018 års pristagare, från vän: Thelma Aldana, Tony Rinaudo, Yacouba Sawadogo, Iván Velásquez; i bilden: de tre fängslade pristagarna från Saudiarabien, Abdullah Al-Hamid, Waleed Abu Al-Khair and Mohammad Fahad Al-Qahtani).

Foto: Right Livelihood Award Foundation/Wolfgang Schmidt

De får Right Livelihood-priset 2018

Årets pristagare

2018 års hederspris går till **Thelma Aldana** (Guatemala) och **Iván Velásquez** (Colombia) "för deras innovativa arbete med att avslöja maktmissbruk och väcka åtal mot korruption, vilket ökat förtroendet för offentliga institutioner".

Människorättsförsvararna **Abdullah al-Hamid**, **Mohammad Fahad al-Qahtani** och **Waleed Abu al-Khair** (Saudiarabien) delar ett pris "för sina visionära och modiga ansträngningar för att reformera det totalitära politiska systemet i Saudiarabien, med utgångspunkt i universella mänskliga rättigheter". Det är första gången som Right Livelihood-priset går till pristagare från Saudiarabien. al-Hamid, al-Qahtani och Abu al-Khair sitter alla i fängelse. 2013 dömdes al-Hamid och al-Qahtani till 11 respektive 10 års fängelse anklagade för att ha "gett upphov till oroligheter genom att uppmana till demonstrationer" och för att ha "grundat en organisation utan tillståndsbevis". 2014 dömdes Abu al-Khair till 15 års fängelse, bland annat anklagad för "ohörsamhet mot makthavaren" och för att ha "skadat statens rykte genom att kommunicera med internationella organisationer".

Lantbrukaren **Yacouba Sawadogo** (Burkina Faso) får priset "för att han förvandlar karga landskap till skog och visar hur lantbrukare kan göra jorden bördig genom att använda lokalbefolkningens kunskaper på ett innovativt sätt."

75-åriga Yacouba Sawadogo började redan på 1970-talet att utveckla sin metod för att återuppliva uttorkad mark. Han gav upp sitt företag och många trodde att han blivit tokig. Men han var säker på att han gjorde rätt och fortsatte utveckla och kombinera traditionella metoder som delvis fallit i glömska.

Knytnävsstora stenar läggs i tunna linjer över fältet. När det regnar driver den mjukaste jordarten iväg men stoppas nu upp av stenarna. Vattenflödet saktas in och får mer tid att sjunka ner i jorden och den ackumulerade jorden ökar bördigheten så att lokala plantsorter kan bidra till att sakta in vattenflödet ytterligare. Så kallade Zai-hål grävs sedan upp i marken, fylls med gödsel och annat nedbrytbart material som i sin tur drar till sig termiter. Dessa bygger tunnlar som bryter upp den hårda jorden och zai-hålen bidrar till att samla regnvatten. I hålen planteras träd, durragräs och hirs. Tekniken har höjt grundvattennivåerna med upp till 5 meter!

Agronomen **Tony Rinaudo** (Australien) får priset "för att han i stor skala visar hur torrmarker kan fås att grönska med minimala resurser, vilket förbättrar livsvillkoren för miljontals människor". Tony Rinaudo har arbetat i Sahel-regionen i Afrika med marker som har avskogats och blivit öken. Under marken finns rötterna kvar, inte helt döda, och genom att plantera rätt sorts buskar och plantor kan man locka träden att åter börja växa. Metoden har restaurerat 50.000 km² land med över 200 miljoner träd bara i Niger och har potential att återskapa växtligheten på en yta så stor som Indien som nu är ofruktbara torrmarker.

Det är mer än en teknik; det har blivit en bonderörelse som gör det möjligt för människor att stan- na och leva i landet.

Tony är en humoristisk person och i sitt tacktal för priset påpekade han att om man vänder på hans namn så blir det Ynot - uttalas Why not (varför inte?!)

Läs mer: www.rightlivelihoodaward.org